

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ, OPERATÍV ASZÁLY- ÉS VÍZHIÁNY- ÉRTÉKELÉS

2020. március

– kivonat –

Készítette:

**az
Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízrajzi és Vízgyűjtő-gazdálkodási Főosztály
Vízrajzi Osztálya**

**és az
Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság**

**Budapest, Szeged
2020. március 9.**

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

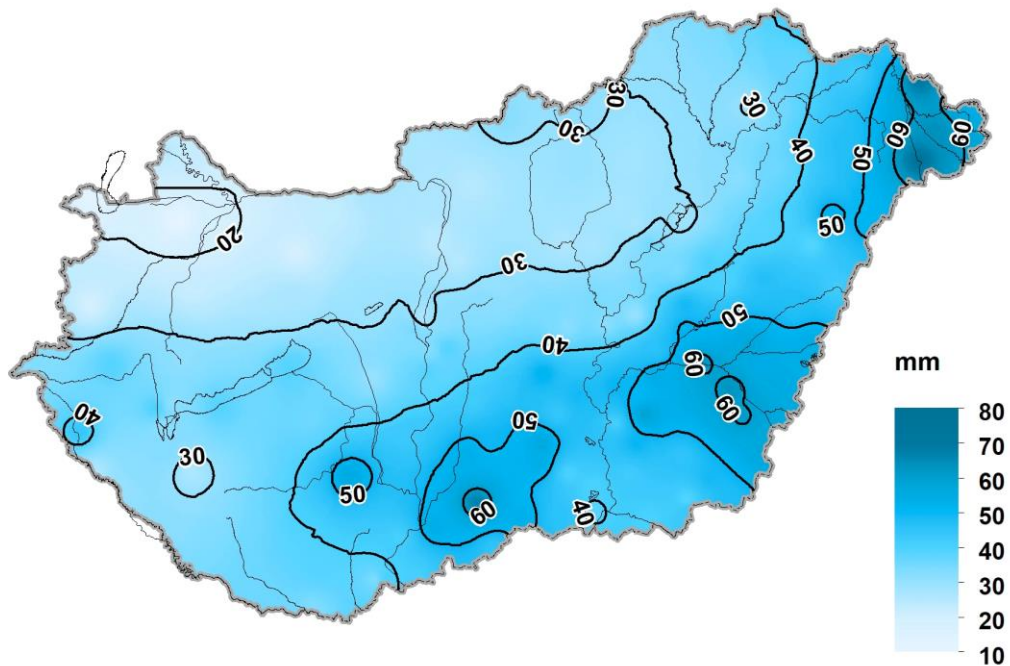
Csapadék

2020 februárjában a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 13 mm (Csorna) és 71 mm (Nagyecsed) között alakult. Az országos területi átlagérték 39 mm volt, ami 10 mm-rel (34%-kal) volt magasabb a viszonyítási időszak (1971-2000) február havi átlagánál.

A hónap folyamán lehullott csapadék mennyisége az ország mintegy kétharmad részén meghaladta a februári éghajlati átlagot. Az átlagosnál kevesebb csapadék hullott a Szentgotthárd-Budapest-Eger vonaltól északra eső országrészen, valamint Nyugat- és Dél-Dunántúli körzeteiben.

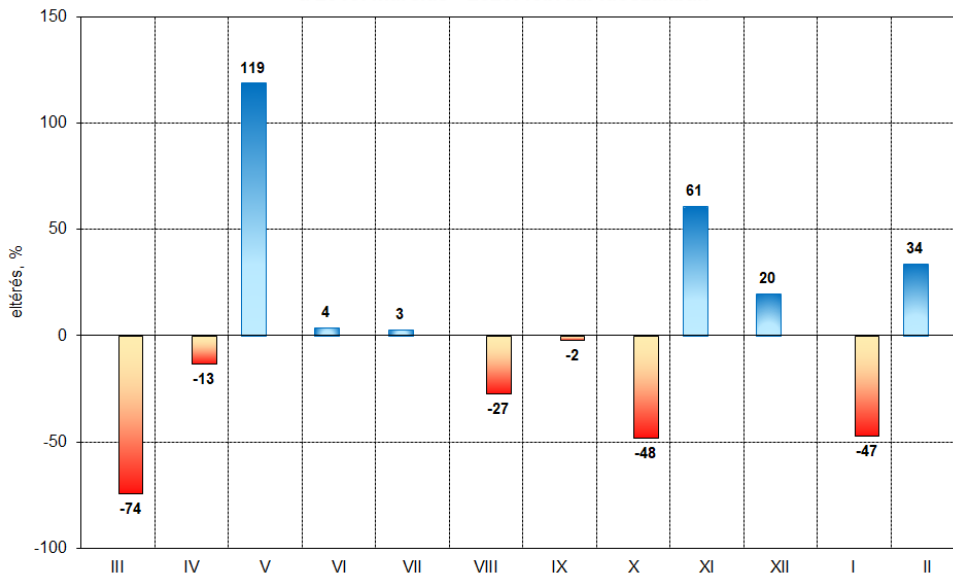
Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (17 mm) Csorna, a legnagyobb csapadéktöbblet (36 mm) Nagyecsed állomáson jelentkezett.

A 2020. február havi csapadékösszeg területi eloszlása

Az alábbi szövegtáblában a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének a sokévi átlagtól való relatív eltérését.

A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (%) a 2019. március - 2020. február időszakban

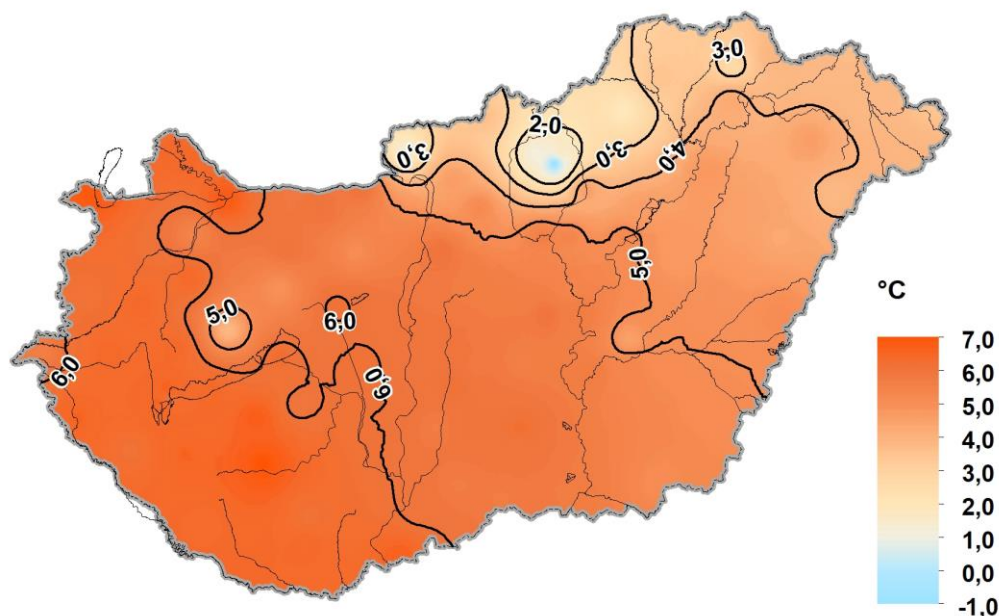

Léghőmérséklet

A február havi középhőmérséklet $-0,3^{\circ}\text{C}$ (Kékestető) és $7,0^{\circ}\text{C}$ (Kaposvár) között alakult, az országos területi átlagérték $5,2^{\circ}\text{C}$ volt, ami a sokévi (1971-2000) februári átlagot $4,5^{\circ}\text{C}$ -kal (!) haladta meg.

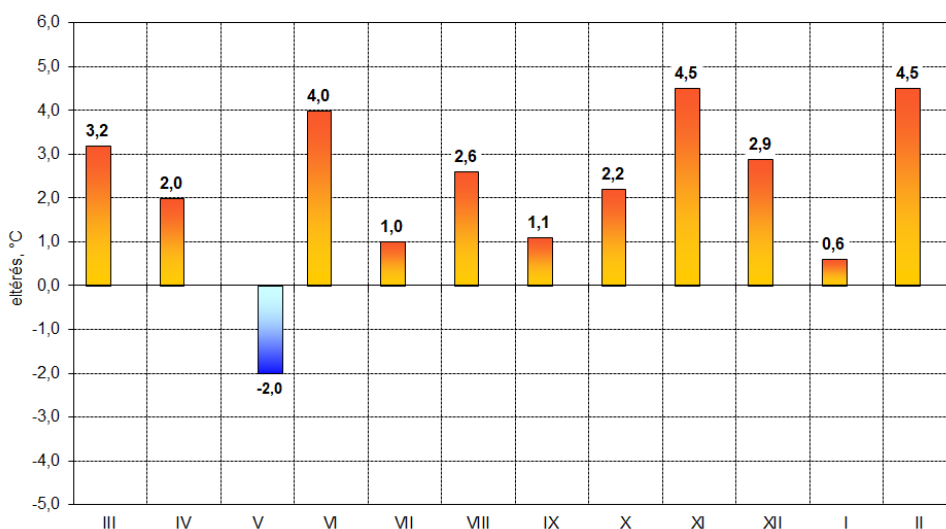
A havi középhőmérséklet az ország egész területén meghaladta sokéves (1971-2000) február havi átlagot. Az átlagtól való legnagyobb eltérés ($5,5^{\circ}\text{C}$) Sümeg állomáson jelentkezett.

A 2020. február havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi szövegtáblában a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének a sokévi átlagtól való eltéréseit.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (°C) a 2019. március - 2020. február időszakban

Talajnedvesség

A 300 m-nél alacsonyabb területeken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma februárban az egy hónappal korábbi állapothoz képest – az Észak-Dunántúli kivételével - lényegesen nem változott. A nedvességtartalmat ebben a mélységi

régióban február végén a Dunántúl északi részén a 45-70% közötti, az ország többi részén a 70-95% közötti telítettségi értékek jellemezték.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma februárban a 300 m-nél alacsonyabb területeken az egy hónappal korábbi állapothoz képest kissé növekedett. A talajréteg nedvességtartalmát február végén a Tiszántúl középső és déli részén a 65-90% közötti, másutt a telített állapotot megközelítő 90% feletti telítettségi értékek jellemezték..

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvességtartalma decemberben a 300 m-nél alacsonyabb térszíneken mérsékelten növekedett. Ennek a talajrétegnek a nedvességtartalmát a hónap végén az Alföld középső és délkeleti részén 65-90% közötti, másutt a Kisalföld egyes körzeteinek kivételével – 90% feletti telítettségi értékek jellemezték.

Talajvíz

Februárban csaknem valamennyi síkvidéken emelkedett a talajvízszint, azonban ennek mértéke általában kisebb volt 10 cm-nél. Egyes térségekben (Felső-Szigetköz, Közép-Mezőföld, Dráva-menti sík, Kalocsai-Sárköz, Jászság, Hevesi-ártér, a Zempléni-hegység előtere, Hajdúság, Szatmári-sík, HDél-Hajdúság, Nagy-Sárrét, Körösmenti-sík, Békési-sík, Csanádi-hát) 10-25 cm (helyenként 25-50 cm) emelkedés is előfordult.

Kisebb (5-10 cm) csökkenés csak a Kisalföld déli, a Dráva-menti sík nyugati peremvidékén, a Duna-Tisza köze egyes körzeteiben, valamint a Tiszazugban jelentkezett.

Februárban az 1971-2000. közötti időszak február hónapjai átlagértékénél alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör – egy-egy kisebb körzet kivételével – valamennyi síkvidéken. A legjelentősebb, 300 cm-nél nagyobb különbség-értékek a Duna-Tisza köze területének hátsági részén és a Mátra előterében mutatkoztak. 200-300 cm közötti eltérés jelentkezett a Felső-Tisza vidéken a Beregi- és a Szatmári-sík, valamint a Nyírség keleti felének több körzetében. 100-200 cm közötti eltérés volt jellemző a Mezőföld egyes területrészein, a Duna-Tisza köze alacsonyabb hátsági térszínein, a Mátra előterében, a Felső-Tisza vidék északkeleti felén, a Nagykunság és a Hortobágy határvidékén. 50-100 cm közötti különbség-értékek alakultak ki a Dráva-menti sík területén, a Kisalföld jelentős részén, a Mezőföld középső és a Duna-Tisza köze hátságperemi térszínein, a Tiszántúl középső, valamint a Körös-Maros köze déli tájrészein.

A Mezőföld, a Dunamenti-sík, a Jászság, a Hajdúság és a Hortobágy déli részén, a Nagy-Sárrét, a Körösmenti- és a Békési-sík egyes körzeteiben kisebb (0-25 cm, helyenként 25-50 cm) emelkedés mutatkozott.

A síkvidékek területi átlagában a talajvíztükör 2020. február hónapban az 1971-2000. közötti időszak február havi átlagértékénél 80-85 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Operatív aszály- és vízhiány értékelés

Február hónap középhőmérséklete a sokévi átlagot jelentősen meghaladta, a havi csapadékösszeg – országos területi átlagban – a sokévi átlag felett alakult. Kedvező talajnedvesség állapotok voltak jellemzőek az ország jelentős részén.

Átlagos márciusi időjárás esetén a talajok víztartalékai tovább nőhetnek, az átlagosnál csapadékosabb március hónap esetén a káros elöntések a telített rétegek esetén megjelenhetnek.

Enyhe március esetén, a lefolyás fokozódásával (felszíni, felszín alatti), stagnálhat, illetve csökkenhet a hasznosítható vízkészlet.

Belvízi helyzetértékelés

2020 februárjában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 104,32 millió m³ volt, ami 19,68 millió m³-rel (26%-kal) haladta meg az előző havi értéket. A február havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán az ország területén belvízelöntés maximum 370 ha-on fordult elő. A tározókban visszatartott víz mennyisége 2020 februárjában országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 6,53 millió m³-rel (10%-kal) növekedett.

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2020. február 14-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint márciusban az átlagosnál melegebb és szárazabb, áprilisban az átlagosnál melegebb és átlagosan csapadékos, májusban az átlagosnál kissé melegebb és kissé szárazabb időjárás valószínűsíthető.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
március	5,1 – 7,9 (5,4)	0 – 35 (32)
április	10,4 – 12,4 (10,3)	30 – 70 (46)
május	15,2 – 17,2 (15,6)	35 – 80 (61)

Az OMSZ 2020. március 9-én kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napos időszakban mérsékeltén változékony kora tavaszi időjárás valószínű. Az időszak folyamán – területi átlagban – 10 mm/nap értéket elérő csapadék nem várható. A napi középhőmérséklet – az időszak közepén valószínű erőteljesebb lehűlés ellenére sem – valószínűleg nem csökken az időszakos átlag alá.

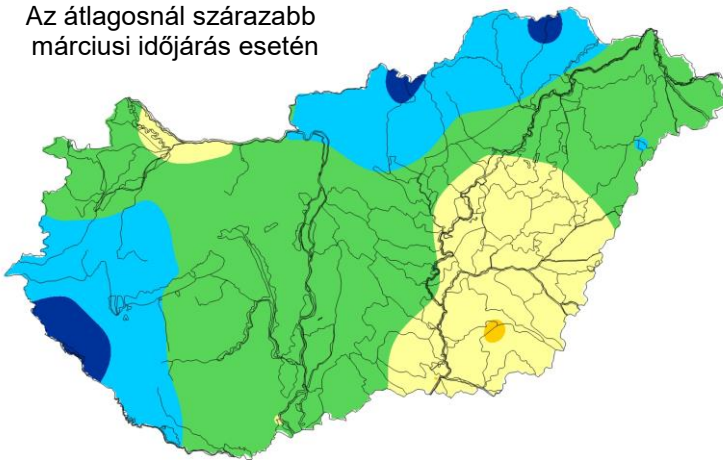
Vízháztartási előrejelzés

Február végén előző év azonos időszakához képest nedvesebb vízháztartási helyzet volt jellemző.

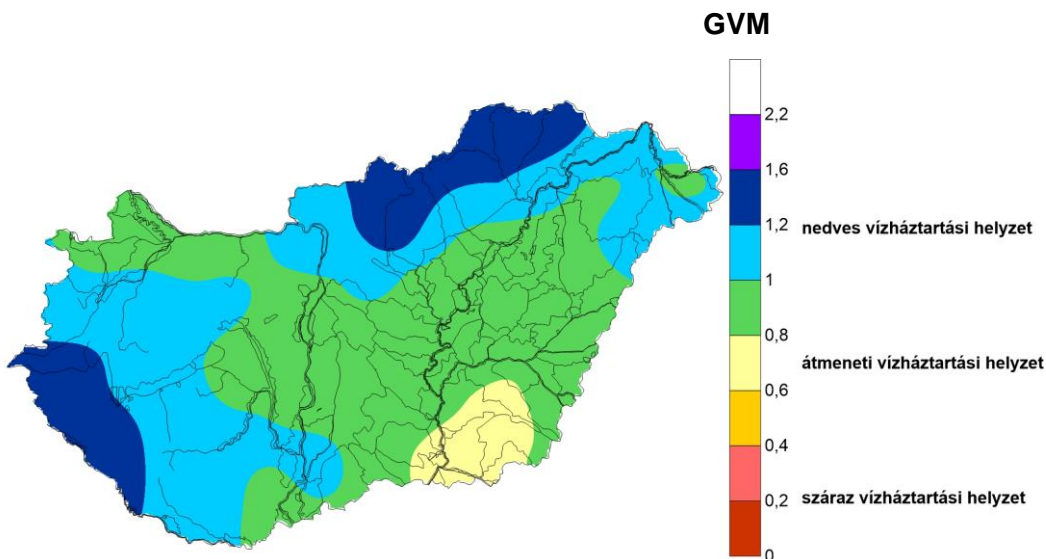
A márciusra előrejelzett átlagosnál melegebb és szárazabb időjárás következtében csak Orosháza térségében várható száraz vízháztartási helyzet. Ezen kívül szinte az ország teljes fennmaradó részén átmeneti vízháztartási helyzet becsülhető. Nedves vízháztartási helyzet csak a nyugati-délnyugati határvidéken, valamint az Északi-középhegység egyes térségeiben valószínűsíthető.

A következő ábrákon időjárási forgatókönyvenként szemléltetjük a márciusi vízháztartási helyzet várható alakulását.

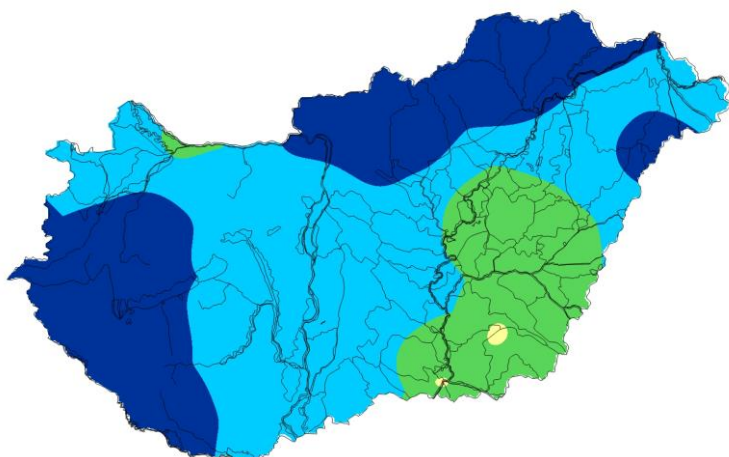
Az átlagosnál szárazabb márciusi időjárás esetén

Átlagosan csapadékos márciusi időjárás esetén

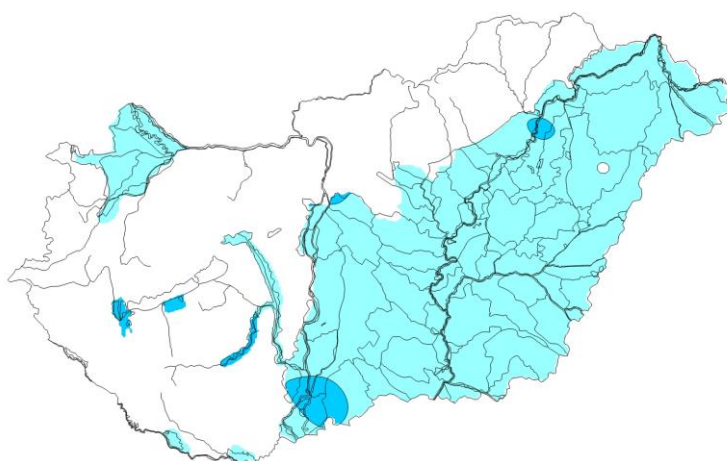
Az átlagosnál csapadékosabb
márciusi időjárás esetén

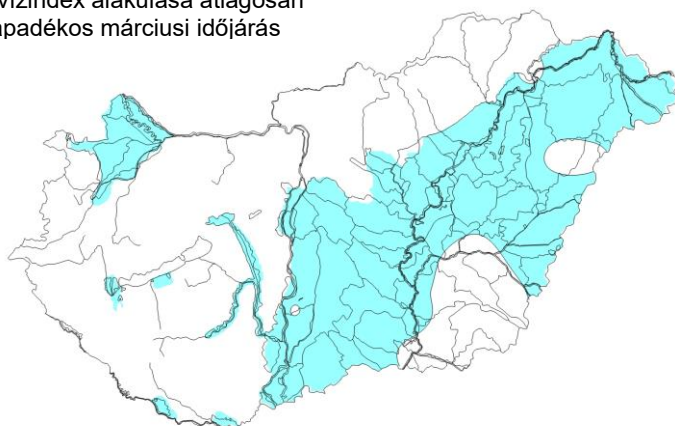
Belvízi előrejelzés

A hosszú távú meteorológiai előrejelzés szerinti az idei március folyamán az átlagosnál melegebb és szárazabb időjárással lehet számolni. Ebben az esetben az országban csak elszórtan, kisebb területeken valószínűsíthető csekély belvíz megjelenése.

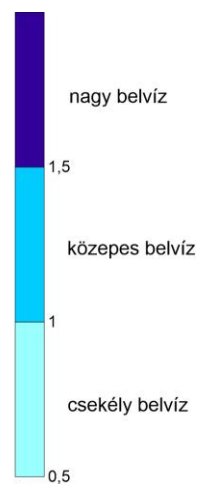
A belvízindex alakulása átlagosnál
csapadékosabb márciusi időjárás esetén

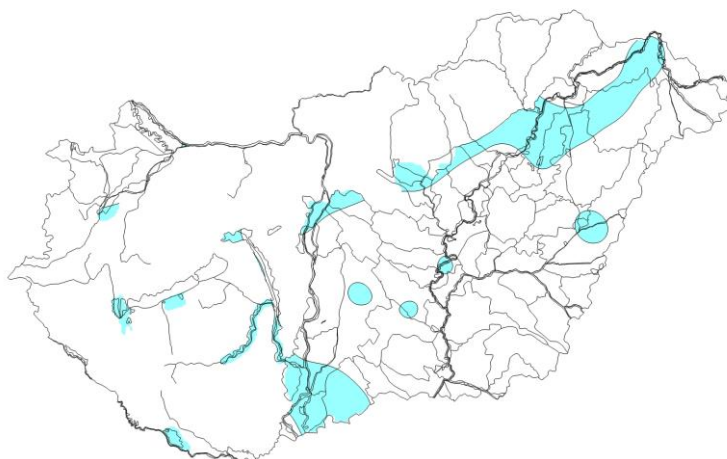
A belvízindex alakulása átlagosan csapadékos márciusi időjárás

PBI

A belvízindex alakulása átlagosnál szárazabb februári időjárás esetén

Az „Integrált vízháztartási tájékoztató, operatív aszály- és vízhiány értékelés” című kiadványt a BM 45/2014. (IX. 23.) rendelet 1.§ (1) c), d), e), (2) és a 3.§ (3) j) alapján havi rendszerességgel az Országos Vízügyi Főigazgatóság – az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság bevonásával – készíti el és adja ki.